

HARC A FÖLD ALATT

A láng, amely riasztó hanggal és szokatlan hevességgel csapott ki a lens-vidéki bányatárnák torkán, a maga reális, ősi valóságában hasítóan rideg, új színoit a világese-mények nehéz ködökkel terhelt forgószinpadán. Ez a tüz a föld alá vezető tárnák torkán egészen mélyről parázló zsarátnok-halmok izzásából kapott lobogásra és az sem kétséges, hogy a francia bányavidék elbocsájtásra ítélt, majd kiutasított lengyel munkás-csapatának összecsapása a francia munkáscsapatokkal olyan indulatok kirobbanását jelzi a világ számára, amelyeknek mérgezett vegyületében benne forr mindaz, ami ma az egész világ életét emészti. Benne forr a félelem és a bizalmatlanság sava, a féltékenység, a nemzeti elfogultság önzésének irgalmatlansága, benne sűrűsödik a leplezetlen kenyér-irigység vitriola a hatalmi terror alkáliáival egyetemben. Egy bérmozgalom kenyérharca így fajulhatott el máról-holnapra olyan politikai kérdéssé, amelyben egyszerre két nagyhatalmi tényező is szerepet kaphat tudjuk, hogy ami ma még csak politikai probléma, milyen könnyen terebélyesedhet holnapra nemzetközi bonvodalommá éppen azért, mert lelki alkotóelemei mindenünnen csak új tápot, új mérge-mennyiségeket kaphatnak.

Ime, új lángoszlop szökkent ki a földnek egy beteg pontján, hogy világítson a pusztaságba. De merre kínálkozik ki-ut-?

Szivetszorító érzés, olvasván a jelentéseket a lensvidéki csatározásokról, arra eszmélni rá, hogy már a föld alatt is megindult és ki-robbant a harc: ugyanaz, amely mástól évtized óta dühöng mindenfelé a világon, nemcsak a földön, a föld felett, vizek fölött és vizeken. A fajok versenye és a nemzetek versengése, kenyérharca és kenyéririgysége volt eddig is az a láthatatlan nagy lendítőkerék, amely a politikai életben a biztonság nevében megindított fegyverkezési versenyt, a gazdasági életben pedig a korlátozások és az értékcserélések kísérleteit életre hívta. Amint az elzárkózást a gazdaságpolitikában nem az önbizalom, hanem a félelem sugallta, ugyanez a félelem-érzés, félelem pszichózis készletti napjainkban is a kontinensek nemzetgazdaságait arra, hogy fölöslegeiket, vagy adósságaikat hadigépekbe, tankokba, csatahajókba, repülőgépekbe, látható és láthatatlan acélvárakba és betonpincékbe öljék. A mi korunk a félelem kora: ez nyomja rá bélyegét szellemi és anyagi viiá-gunk dimenzióira. És éppen azért, mert mindenki mindenkitől fél és fegyverkezik, a lelki és a gazdasági pusztulásnak egy olyan elháríthatatlan folyamata támadta meg az emberközösség alapjait, amely elkerülhetetlenebb és rombolóbb minden háborus értékrombolásnál, amelytől nem védhet meg sem a légi, sem a tengeri, sem a tengeralatti, sem pedig a szárazföldi harc egész pokoli védelmi-arszenálja. Ez az élő folyamat a maga szerves összefüggésében körülhálazza az egész földet és hatását egyformán érzik Sanfranciscóban, Tokióban, Moszkvában, Londonban, Capetownban és Lisboában. Nincs ellene semmi védelem, mert mindenütt jelen van és mindenütt rombol. Roosevelt ezüstből próbál páncéltornyokat kovácsolni ellene, Montagu Norman fontsterling-bankjegyekből. Hiába. Ha itt-ott, egyidőre ártalmatlanná is teszik, mint a mesebeli sárkánynak, új fejei nőnek a levágottak helyén.

A neve: hitelkrízis. Oka: a félelem.

Érdemes volna eldönteni egyszer, hogy mi pusztítóbb: egy véres, gázzal és vegyifegyverekkel, bacillusbombákkal és repülőflottákkal vívott háború, vagy ez a válság? Ki kellene számítani, hogy mi veszi jobban igénybe egy országnak, egy kontinensnek, egy-egy világrésznek a szociális és gazdasági erejét: a fegyverpusztító háborúé, vagy a fegyvergyártó béke, amely anélkül vonja el a gazdasági élettől a töke-milliárdokat és milliárdokat, hogy bármily más vonatkozásban kárpótolná érte? Egy háborút — láttuk legutóbb — eldönthet a Hinterland teherbíróképességének tartama is. De mi döntheti el egy ilyen fegyverkező béke Hinterlandjának a sorsát? Lehet-e jobb az élet Angliában attól, hogy fokéletes légi védelemmel látja el magát? Vagy könnyebb lesz-e Olaszország népének sorsa, ha az olasz hajóhad a keskeny félsziget mindkét partját meg fogja tudni védelmezni katonailag egy ellenséges tengeri támadás ellen?

Az európai politika szenzációja:

Starhemberg és Mussolini tanácskozások folytatnak Rómában

Starhemberg herceg megérkezett Rómába — Az osztrákok a Habsburg-restauráció mellett — Javult Rintelen állapota — Ujabb kísérletet várnak a nemzeti-szociálisták részéről

Megerősített olasz csapatok az osztrák határon

Az európai politika váratlan, szinte meglepetést keltő eseménye, hogy Starhemberg herceg Olaszországba utazott. Az utazás célja egyelőre rejtélyes, jól informált politikai körökből csupán annyi szivárgott ki, hogy a herceg beható tanácskozást fog folytatni Mussolinivel. A külföld természetesen nagy figyelemmel kíséri a két politikus találkozását, amely előreláthatólag Rómában fog megtörténni. Starhemberg utazását mindenesetre összefüggésbe hozzák Olaszország álláspontjával a német-osztrák kérdésben, amellyel kapcsolatban meglepetést kelt az a hír, hogy a fokozatosan megerősített olasz csapatok még ma is az osztrák határon állnak. A mai jelentéseink egyébként a következők:

Starhemberg-Rüdiger herceg alkancellár tegnap fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy a kormány teljesen ura a helyzetnek, mindenütt a legnagyobb rend uralkodik és Ausztria üdülőhelyein nyugodt lelkiismerettel üdvözölhetik a külföldieket. Starhemberg és társai teljesen tudatában vannak azoknak a nehézségeknek, amelyekkel szemben állnak, de semmiféle következményektől nem riadnak vissza.

— Természetesen — mondotta a herceg — ma nem ígérhetem meg, nem adhatok biztosítékot arra, hogy aránylag rövid időn belül leszámolunk a terroristákkal.

A sajtófogadtatás után Starhemberg még beszélgetés közben kijelentette, hogy véleménye szerint

az osztrákok többsége érzésben a Habsburg-restauráció mellett van.

Azonban ezt a kormány nem tartja időszerűnek. Véleménye szerint Olaszország álláspontja a restauráció kérdésében legalább is hüvösnek nevezhető. Egy esetleg várható új nemzeti-szociálista puccsra vonatkozóan kijelentette, hogy

lehetséges, ez év vége előtt történhetik

még a nemzeti-szociálisták részéről kísérlet,

azonban a kormány ura a helyzetnek és bizik a vidéki lakosságban, melyet minden eshetőségre erősen megszervez a kormány. A kormány a februári zavargások részesei elleni eljárásokból sokat akar likvidálni, hogy a munkásság nyugalmát helyreállítsa. Seitz szabadsága befejezett tény.

„Felkeresem magyar bajtársaimat“

Az ujságok hivatalos kommunikét közölnék, amely arról szól, hogy Starhemberg herceg alkancellár szombaton reggel repülőgépen Olaszországba utazott. A hivatalos közlemény szerint az alkancellár meglátogatja a Lidón nyaraló osztrák ifjusági szervezet osztagait.

A bécsi lapok Starhemberg herceg utazásával kapcsolatban megállapítják, hogy

az alkancellár Mussolinivel is találkozni fog.

Az utazásnak tehát politikai jellege is lesz — írják az ujságok — még pedig minden valószínűség szerint igen komoly kérdések kerülnek majd megvitatásra.

Starhemberg herceg alkancellár elutazása

megtartott minisztertanácsban is foglalkozott a lensi bányászok zavargásával.

Az ügy diplomáciai bonyodalmakhoz is vezet,

amennyiben a Le Temps értesülése szerint, a lengyel követ is tiltakozni fog a kormánynál a lensi ügygel kapcsolatban.

Doumergue elnöklete alatt tegnap este a francia kormány tagjai miniszteri tanácskozásra gyűltek egybe. A távollévő Barthou külügyminiszter helyett Pietri számolt be azokról a tárgyalásokról, amelyek a keleti egyezmény megkötése körül folytak. Pietri előadta, hogy míg a németek most már megértőbb magatartást tanúsítanak a francia előterjesztéssel szemben, addig a lengyel követ közlése szerint, a lensi események következtében

a lengyel kormány aligha lesz hajlandó most már folytatni a keleti Locarno megkötésére vonatkozó tárgyalásokat.

A Gazeti Polska azt írja, hogy L a r o c h e varsói francia nagykövet visszalép. Visszalépésének hivatalos oka az, hogy nem sikerült a lengyel kormányt rábírni arra, hogy a keleti Locarnóhoz csatlakozzon. A lap ezzel kapcsolatban azt írja, hogy tegnap délben közölték a párisi francia nagykövettel, hogy

minden fáradozása hiábavaló, a lensi eset végkép elvette a lengyel kormány kedvét attól, hogy a franciákkal bármilyen közönségre is lépjenek.

Királyi kihallgatáson

Jelenkezik Tatarescu miniszterelnök

Bucurestiből jelentik: Tatarescu miniszterelnök hétfőn megjelenik az uralkodó előtt és eléje terjeszti a törvénytelen kinevezésekről szóló törvénydekrétumot. A kinevezések felülvizsgálását Sergiu Dimitriu miniszteri igazgató már hétfőn megkezdi. Kedden a kormány tagjai újból minisztertanácsra ülnek össze és ekkor megtárgyalják az egyes szolgálati ágak racionalizálásáról szóló törvényendeleket. A miniszterelnök és a kormány tagjai szerdán Constantára utaznak is ott résztvesznek a nagyszabású tengeri ünnepségeken.

Két ajánlat érkezett a városhoz a Central-mozi bérbevételére

Az aradi deficités városi moziüzemek sorsa élénken foglalkoztatja Aradváros vezetését, amely szeretné költségvetési szempontból mielőbb jövedelmezővé tenni a milliós beruházásokat képező mozivállalatokat. Amint ismeretes, a város vezetősége Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök számára adott felhatalmazást, hogy a moziüzemek értékesítési lehetőségeit tanulmányozza, egyben arra is felhatalmazta, hogy tárgyalásokat kezdeményezzen az esetleges ajánlkozókkal.

A városvezetőségi felhatalmazást aktuálissá teszik azok az első ajánlatok, amelyek máris befutottak az aradi városházára a moziüzemek bérbevételére vonatkozólag. Érdekes, hogy eddig két ajánlat is érkezett, de **mindkettő csak a Central-mozi bérletére tesz ajánlatot s a Select-mozi bérletét figyelmen kívül hagyják.** Az egyik ajánlattevő Faur István, az ismert aradi színházi és hangversenyiroda vezetője, míg a másik ajánlattevő Bataran Gheorghe nyugdíjas köztisztviselő. Faur napi 1000 lej bért ajánl a Central-mozi bérletéért, azaz egy évre 365.000 lejt, míg Bataran 372.000 lejes ajánlatot tett ugyancsak a Central-mozira vonatkozólag. Értesüléseink szerint a városvezetés már a jövő héten megkezdheti a beérkezett ajánlatok tanulmányozását.

Kérje mindenütt a

GOLF

BOROTVA-PENGÉT!

(Az acélipar legfőkételetesebb alkotása)

és öröme lesz a borotválkozásban.

Vezérképviselő: **Fridmann Armin**

Oradea, Promenadă Eminescu 16. 3171

OSIN SI VEGA-OIL
DISTRIBUTIA

A constantinei borzalmas mészárlásról

ujabb leleplezéseket közöl a párisi sajtó

Az Aradi Közlöny számolt be először az algiri véres eseményekről, amelyek még ma is foglalkoztatják a világsajtót. Párisi jelentések szerint a Le Populaire írja: A francia kormány hivatalos nyilatkozataiban csökkenteni akarja a jelentőségét azoknak a megdöbbentő eseményeknek, amelyek Constantineben történtek. A valóság azonban az — írja az újság, — hogy

a pusztulás, a fosztogatás és a gyilkolás aránya sokkal nagyobb, mint ahogyan a francia kormány beismeri. A constantinei harcoknak emberáldozata nem uszonhét — írja a Le Populaire, — hanem hetven-

A lemészárolt zsidók között nyolc asszony és hat gyermek is van. A constantinei Ghettoiban százket házat pusztítottak el. A romok alatt utólag még öt holttestet találtak. A vizsgálat megállapította, hogy egyesek kihasználták a zsidónegyed megrohanását arra is, hogy sze-

mélyes bosszújukat kielégítsék.

Több zsidó pénzkölcsönzöt átvágott nyakkal találtak meg házuk romjai alatt.

A Le Populaire megállapítja még, hogy a gyilkolást és rombolást nemcsak a rendőrség nézte összetett kezekkel, hanem a katonaság is. Már akkor, amikor a muzulmán tömeg a zsidónegyed felé igyekezett, egy szakasz spahi haladt a nyomukban, amely nem avatkozott be a gyilkolás és rombolás alatt.

Uccai harc

Tighinában egy grancsár gyilkossága miatt

Bucurestiből jelentik: Megdöbbentő gyilkossággal végződött botrányt idézett elő Tighinán két grancsár: Lemnariu Ioan és Ciurea Stelian. A katonák egy korcsmába mentek mulatni, majd pedig, amikor innen eltávoztak, az uccán összekülönböztek civilekkel, akikkel verekedni kezdtek. A verekedés során az egyik grancsár előrántotta bajonettjét és azzal egy Patrungel nevű embert mellbeszart. A szerencsétlen ember rövid szenvedés után az ucca kövezetén meghalt.

Az ott lévő közönség ekkor rátámadt a grancsárookra és véres verekedés kezdődött, amelynek csak a rendőrök vetettek véget. A verekedésnek a meggyilkolt Patrungelen kívül három súlyosan sebesült áldozata van.

CORSO-mozgó mai műsora!

3, 5, egynegyed 8 és egynegyed 10 órakor!
Sport-operette a tengeren.

Mai lányok

WICTOR DEKOWA modern filmje.

MA, d. e. fél 12 órakor! MATINE!

Szöke Szakáll, Verebes Ernő nagyszerű humoros filmje:

VOLT EGYSZER EGY MUZSIKUS!

JEGY Lej! 6, 8, 12.

Feltűnéstkeltő letartóztatás Brailában

Brailából jelentik: Szenzációs letartóztatás történt ma Brailában. A rendőrség ugyanis őrizetbe vette Bacalu Sándor mérnököt, a Sospiro petróleumtársaság volt adminisztrátorát, aki ilyen minőségben visszaélt a társaság bizalmával és hamis csődöt provokált. Bacalu Sándort ezért egy évi börtönre és 17 millió lej kártérítés megfizetésére ítélték. Később azonban a mérnöknek sikerült egérutat nyernie és megszökött. A rendőrség állandóan figyelemmel kísérte barátait és ismerőseit és ily módon kísérték állandóan egyik nő ismerőst, aki legutóbb Bucurestiből Brailába utazott. Abban a lakásban, ahová a nő bekopogott, a rendőrség emberei megtalálták Bacalu Sándort, aki itt luxuslakosztályt bérelt. Természetesen azonnal letartóztatták és a vacaresti-i fegyházba szállították.

Borzalmas autószerencsétlenség Budapest közelében

Egy robogó teherautó nekirohant egy ház falának és összes utasai súlyosan megsérültek

Budapestről jelentik: A közeli Váchartyán község határában ma reggel borzalmas autószerencsétlenség történt. Tüzérekkel megrakott katonai teherautó belerohant egy házba és 18 tüzer súlyosan megsebesült. A teherautó, amelyen 20 tüzer ült, Váchartyán határában a Gosztonyi kastélytól nem messze egy kanyarodónál teljes sebességgel belerohant a gosztonyi uradalom gazdasági cselédházába. A házban tartózkodók még idejében észrevették a veszedelmet és részint az ablakokon, részint az ajtókon keresztül kimentek a szabadba. A következő pillanatban a robogó teherautó nekifutott a ház falának, majd felborult és maga alá temette utasait. Az autó alól négy ludovikást és 14 tüzért húztak ki, akik valamennyien igen súlyos sérüléseket szenvedtek. A sebesülteket mentők szállították a budapesti katonai kórházba. A lefolytatott vizsgálat eredménye szerint a teherautó egyik láncja elszakadt és emiatt a sofőr elvesztette uralmát a kormány felett.

VAJJON SIKERÜLT-E..?

Izgalommal teljes két nap után hazaérkeztek az aradi tanárok a timisoarai nyelvvizsgáról

A tanár urak és tanárnők „magoltak” az iskola folyosóján

Öszülő családfők, idős, jobbára szemüveget viselő férfiak és családanyák, akik valamikor a leányálmok ambíciótól lobogó lázában elhatározták, hogy önállóan is megállanak az élet viharában és tudományos pályára lépnek, fátvölt viselő apácák, százan és százan, akiket arra szemelt ki a sors, hogy az 1930-as években felnövő kisebbségi generáció első szellemi, lépéseit egyengessék: tegnap átváltoztak újból ideges és izguló diákokká. Lehullott róluk a tanári mez, bűltük a padokba, papírt és tentát vettek elő, dolgozatot írtak, szombaton pedig egyenként a bizottság elé állottak, kérdéseket kaptak és feleltek nemcsak azért, hogy bizonyosságot tegyenek arról, hogy készültek, hanem, hogy ennek az izgalommal teli vizsgának révén biztosítsák a kenyeret, amelyet családjuk asztalára haza vihetnek. És éppen azért, mert erről volt szó, mert az egzisztenciáért és megélhetésért folyt ezeken a fülledt augusztusi napokon, az iskolatermek fojtott levegőjű termében a küzdelem — ezért volt olyan szívszorítóan tragikus és szomorú az erdélyi városokban megtartott nyelvvizsga.

Az aradi tanárok vizsgálja

A forma udvarias volt és kifinomult. A bizottságok tagjai megértők és méltányosak voltak, nem is tettek fel lehetetlen kérdéseket.

A timisoarai vizsgabizottság elé összesen 140 tanár került.

ezek közül 35 állami tanintézetekben működik, 40 pedig nő. Az utóbbiak nagyrésze apáca. Az apácákon kívül Aradról Trinkl Aladárné és Bokor Mária tanárnők vizsgáztak. Részt vettek a timisoarai vizsgán az aradi római katolikus gimnázium tanárai közül: dr. Berthe Nándor, dr. Bujas Sándor, Góbl Alajos, Schronk Jenő, Strifler Ferenc és Szócs Didák. Bérczy Lajosnak, akit már nyugdíjaztak, nem kellett a vizsgán megjelenie. Ott voltak még az aradi kisebbségi tanárok közül Arnhold Béla, Macskássy Zoltán és Patkó Imre. Ez utóbbinak azonban nem kellett vizsgát letennie, mert már előzőleg megállapították róla, hogy tökéletesen bírja a román nyelvet.

Mint az Aradi Közlöny már jelentette, pénteken történtek meg az írásbeli vizsgák. Ezeknek eredményét nem hirdették ki, hanem szombaton reggel megkezdtek a szóbelit.

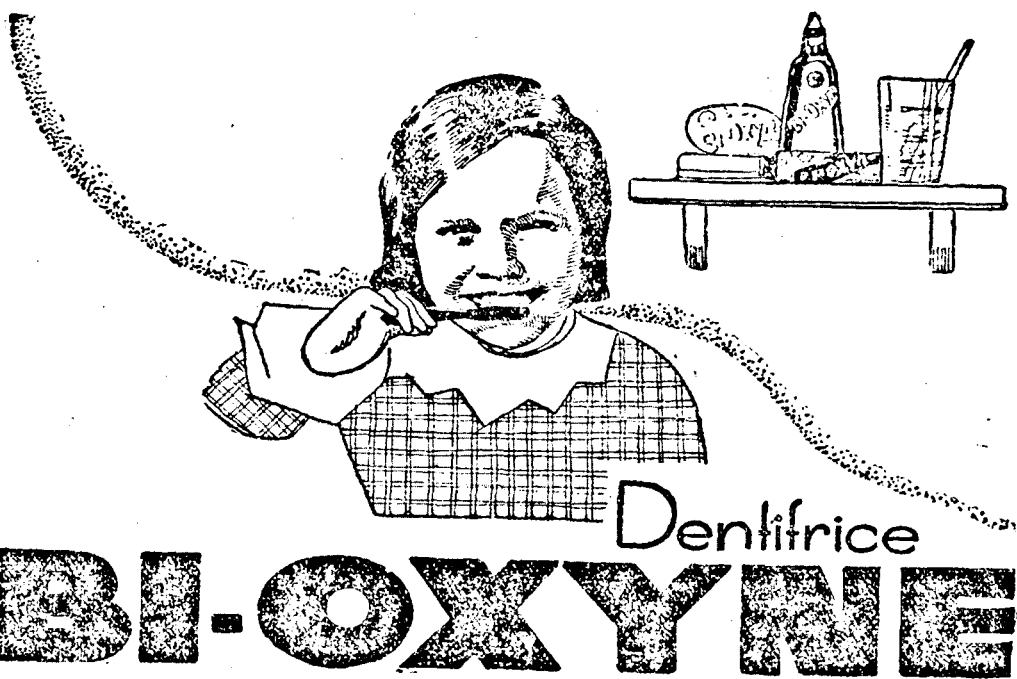
A timisoarai Diaconovici Loga liceum folyosói, — amelyekben a tízpercek idején a diákok lármájától visszhangzanak, amelyeken máskor az egyenruhába öltözött kisdíjakok „magolják” óra előtt izgatottan a leckét — ma szomorú képet mutattak: a tanár urak és a tisztelendő nővérek izgatottan tárgyalták a vizsga esélyeit, egyeseknél aktatáska volt, ezekből előkerültek a könyvek és a tanár urak, akinek otthon, szépen összehajtván, a szekrényben ott fekszik hosszú évek munkájának eredménye, a diploma, akinek a fia talán ebben az esztendőben tette le az érettségét, egy csenden szögletbe vonult, fáradt szemei elé pápaszemet helyezett, idegesen lapozott a könyvekben: a tanár ur „magolt...”

Tanár urak a katedra előtt

A folyosón csakhamar rémhírek terjedtek el. Valaki arról tudott, hogy az írásbeli dolgozatok negyven százaléka nem sikerült és hogy ezekre a dolgozatokra a bizottság a hármass osztályzatot adta. Ebben az esetben a szóban levő „jelölteknek” legalább kilencesre kellett felelniük, hogy elérjék az átmenetelt biztosító hatos átlag-osztályzatot. Vajon tényleg igaz-e, hogy a dolgozatok negyven százaléka nem sikerült? — meredt eléjük a kérdés és

most már szinte letargikusan léptek egymásután a bizottság elé.

Abba a terembe, ahol a vizsga folyt, erősen besütött a nap. A katedra előtt kora reggeltől, késő estig komoly urak ültek, kérdéseket adtak fel. A kérdések nyolcvan százalékban pedagógiai jellegűek voltak. A szaktanároknak természetesen szakmabeli kérdéseket is feltettek. Mint már említettük, a vizsga a lehető legudvariasabb hangnemben folyt, azonban meg lehetett állapítani, hogy ennek a vizsgának más a célja, mint az előzőeknek, amelyekben az itt megjelent kisebbségi tanárok már kivétel nélkül átmentek. Az előző vizsgá-

BI-OXYNE

fehériti a fogakat

kon a bizottságok arról akartak meggyőződni, hogy meg van-e a jóakarát a tanároknak, tanulják-e az állam nyelvét és fel tudják-e használni a tananyag előkészítésében a román forrásmunkákat.

A most megtartott vizsgán azonban határozottan a precíz nyelvtudást követelték.

Délután öt órakor került az aradi tanárokra a sor. Mindannyian tudtak, mindannyian készültek, holott nem is kellett volna annyira készülniük, mert

mindannyian bírják az állam nyelvét.

Az eredményt azonban még nem lehet tudni. Ezt nem hirdették ki előttük. Hosszu-hosszu táblázatok készülnek, ezeken feltüntetik, hogy melyik tanár, hogyan írt és hogyan felelt. És majd később, hetek múlva jön meg a miniszteriumból az eredmény.

A hazaérkezés...

Este nyolc óra tíz perckor érkeztek vissza Aradra a timisoarai vonattal az aradi tanárok és az apácák. Megviselt arcu emberek. A Perronon Fischer Aladár igazgató várja őket. Csendes kérdések és csendes feleletek. Kint az állomás előtt hozzátartozók. Tekintet a kérdés és tekintet a válasz. *Vajjon sikerült-e?* — kérdi a tekintet. *Talán...* — válaszolja a másik szemszög. Egyesek kocsiba ülnek, mások autobuszba és elindulnak haza, a város felé.

— *Non scolae, sed vitae discimus...* — tanul-tak valamikor az iskolában.

Valóban nem az iskola részére tanultak. Most, miután évtizedeken át tanítottak, különös, kegyetlen és szomorú vizsga elé állította őket az élet...

Meggyilkolta és elásta feleségét egy lugoji munkás

Lugojról jelentik: Megdöbbentő hitvesgyilkosság történt Lugojon. Junker Ádám kaptafagyári munkás felesége tizennégy nappal ezelőtt eltűnt. Junkert azt beszélt a szomszédainak, hogy felesége minden holmiját összeszedve elhagyta őt és Aradra költözött. A szomszédoknak azonban gyanusak voltak az asszony eltűnésének körülményei. Gyanújukat közölték a rendőrséggel. A rendőrség házkutatást tartott Junkert házában és a pincébe elásva megtalálta az asszony holttestét. A gyilkost, akinek Amerikában nagy felnevelt leánya van, letartóztatták és átkísérték az ügyészségre.

CENTRAL: 3, 5, 7½ és 9¼ órák

Vérző vágyak!

Claudette Colbert — Fredric March
(3 órák mérsékelt helyárad.)

SELECT: 3, 5, 7½ és 9¼ órák

Kémnők!

TRUDE v. MOLO, KARL LUDWIG
DIEHL, THEODOR LOOS.

(3 órák mérsékelt helyárad.)

PILISINE kozmetika eltünteti minden szépséghibát

ARAD, Bul. Reg. Maria
No. 15., szemben a Minorita templommal.

Hangulatos est keretében

**harmincötéves jubileumát
ünnepelte meg az Aradi
Atlétikai Club**

A társ egyesületek is lelkesen csatlakoztak az ünnepséghez — Futballmérkőzés, statétatutás, bankett, „ballagás” és jókedv a jubileum programján

Az Aradi Atlétikai Club harmincöt évvel ezelőtt alakult Aradon. Nagy szenzációja volt ez akkor a városnak és az előkelő fiatalság fogott össze akkor, amikor megalakította az azóta sok dicsőséget elért atléták csapatát. Abban az időben egyedül az Aradi Torna Egyesület foglalkozott a sporttal, amely egyre nagyobb tért hódított és így a város társadalma örömmel állt a fiatal klub mellé és lelkesedéssel olyan fábort toboroztak össze, amely szinte egy nagy családot alkotott és magába foglalta Aradváros tekintélyes polgárait. Az élen néhai Tedeschi Viktor állott és az ő vezénylete mellett az atléták csapata hamarosan hallatott magáról, nagyszerű kerületi, sőt országos versenyeivel. Amikor a futballszakosztályt megalakították a vidéki egyesületek, a CAA sem maradt a többiek mögött, sőt csakhamar az ére tört. Délmagyarország bajnoka volt a CAA és a sárga-fehér színek győzelmeit és kiváló eredményeit az egész ország ismerte. Nagy szenzáció volt a turázó angol bajnokcsapat ellen elért eredmény, amely külföldön is ismertté tette az atléták csapatát.

Harmincötödik évfordulóját ünnepli az egyesület, amelynek elnöke, egyik alapító tagja, dr. Korányi Barnabás, aki maga is kiváló atléta volt és nem egyszer vitte győzelemre a CAA színeit. Az elnök kezdeményezésére ünnepelte meg ma este a dicsőségteljes mulat a CAA. Több, mint kétszázan jöttek el a tagok és barátok közül erre a vacsorára, annak dokumentálása végett, hogy az Aradi Atlétikai Club végleg szívéhez nőtt az aradiaknak.

Rosszul védtek az ügyvédek — kikapott az ügyvéd-orvos kombinált

A nagyszabású ünnepség már a délutáni órákban kezdetét vette. A CAA „fekete-kakasok” csapata mérte össze erejét az aradi ügyvédek és orvosok ad hoc csapatával. A CAA-isták együttese, amelyet ők maguk neveztek el a „fekete-kakasok” csapatának, megsemmisítő módon 2:0 (1:0) arányú vereséget mért az orvosok-ügyvédek csapatára. Az eredmény a „kakasok” szerint azért volt megsemmisítő, mert szenzációs játékot mutattak. Mindenesetre a közönség jól mulatott és a játékosok meg voltak elégedve magukkal, bár az ügyvédek igen sokat protestáltak a bírónál és csaknem minden ítéletüket „megfellebbezték”. Miután a játékvezető bíró ítélte a legfelsőbb fórum, az ítéletbe bele kellett nyugodniok, tehát a 2:0 „jogerőre” emelkedett. A csapatok különben a következő összeállításban mérköztek. A győztesek: *Deutsch—Kornis, Bányász—Weisz, Török, Horváth II.—Kenderessy, Zsiga, Drescher, Prokopetz, Korányi I.* Orvosok és ügyvédek: *Dr. Steiner—Mikóczy, Szentiványi* (azt mondják, hogy Mikóczy futballista léteire úgy védte magát és kapuját, mint egy született ügyvéd), *dr. Feldmann, dr. Truja Bujor, dr. Pécsi—dr. Demeter dr. Stanoiev, dr. Crasnic, dr. Wolfner.*

MEGSZABADUL ARANYERÉTŐL,

ha RECTO-SEKOL
szérum kenőcsöt használ!

Merz & Co. Zürich készítménye.

Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.
Nagy tubus ára 120.— Lei.
Engros lerakat: **BARNA MIKLÓS** Bucuresti
Str. Romana 55-c. emelet. 397

Jön a kánikula...

... és magától értetődő, hogy hozzá kell látnunk annak a készítménynek a megkereséséhez, amely az áhitott jótékony, hűsítő érzést megadja. Gondoljon arra, hogy milyen fullasztóan nyomott az atmoszféra a kánikulai hőségben és milyen kellemes érzést okoz, ha bedörzsöli magát egy olyan kölnivizzel, amely kielégíti a legmagasabb minőségi követelményeket is, elvesíti magában a nagyszerű, tartós, állandó és mégis finom illatot, — ez az a kölnivíz amit a világhírű Mignot-Boucher párisi illatszerész nyújt nekünk.

Ez a ma létező legfinomabb kölnivíz, ez az a kölnivíz, amelyet minden igazán jóízű ember használ.

Mignot-Boucher
KÖLNIVIZ

MIGNOT-BOUCHER
Illatszerész
PARIS
készítménye.

A CAA oldboy-csapata az SGA-vai mérkőzött. A veterán futballisták között a régi nagynevű játékosokat láttuk viszont. Győztek az atléták 2:1 (2:0) arányban. Csapatösszeállítások. Atléták: *Horváth—Singer, Csenka—Havas, Pálfi, Pfeiffer I.—Dufner, Török, Gencsi, Kelly, Pfeiffer II.* Az SGA-oldboysok: *Halbauer—Darázs, Papp—Vidák, Zanon, Roth—Murányi, Szalai, Vasvári, Probst, Vatzek.* A mérkőzés a sötétben ért véget és a derék futballisták a pálya közepére vonulva éltették egymást... A bíró tisztét ezen a nézőközösen dr. Göllner látta el, míg az előbbin Föder bíraskodott.

A két mérkőzés között staféta-verseny volt. A futballisták és az atléták 4x200 métert futottak. Győztek természetesen az atléták a következő összeállításban: *Kaupert, Vicas, Grosz, Sándor.* A vesztesek: *Havaletz II., Mezei, Stoica és Heim.*

Ünneplik a jubiláló egyesületet és elnökét

A mérkőzések végén a bírósobában megjelentek a társ egyesületek kiküldöttéi tisztelegni a jubiláns klub elnökénél. A SGA részéről küldöttség élén *Bodnár József* üdvözölte a CAA-t, amire dr. *Korányi Barnabás* válaszolt. A *Gloria CFR* részéről dr. *Brutáriu Miron* vezértitkár vezetésével dr. *Crasnic Jenő, dr. Truja Bujor és Heretz Mircea* kapitány, a *Sporthirlapírók Egyesülete* nevében *Hentschel István,* az *AFPA* részéről *Kaffka László* jelentek meg.

A *Hajos Evezős Egyesület* részéről dr. *Sugár Jenő* üdvözölte az atléták elnökét. *Sugár Jenő* ma-

ga is alaptó tagja volt a *CAA-nak* és boldogan csatlakozott a gratulálók táborához. *Dr. Salamon I. Béla* a *Hakoah* elnöke, csapata nevében kívánt továbbra is szerencsét a kerületi bajnok csapatnak.

Az üdvözlések után a büffé előtt teritettek a hatalmas vendégsereg részére. Több mint kétszázan vettek részt az izletes vacsorán. Az asztalok felett színes lampionok világítottak és a cigányzene halkán játszott szebbnél-szebb nótákat... A hangulat ugyancsak emelkedett volt, amikor dr. *Korányi Barnabás* szólásra emelkedett. A lelkes beszédet sűrűn szakították félbe az éljenzések. A toaszi elhangzása után és vacsora végeztével osztották ki a bajnoki érmelet a futbalcsapat játékosai között. Persze ezt is éljenzés kísérte és a derék játékosokat a közönség elért eredményeikért lelkes ünneplésben részesítette.

Éjfél felé hangulatos része következett az ünnepélynek. Az alapító tagok „ballagása”. Utána rázendített a jazz és a cigányzenével felváltva huzta a mulatni vágyó közönség nótáit. Az atléták mulatsága jól sikerült. (bér—)

Hirdetmény.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R. T. felkéri igen tisztelt betéteseit, hogy saját érdeklükben az intézet helyiségében

betéti könyvükkel mielőbb megjelenni sziveskedjenek

a mezőgazdasági és városi adóságok szabályozásáról szóló törvény 52. §-ában foglalt egyezség megkötése végett.

Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R. T. 3238

Építkezésekhez

faanyag, téglá, cserép, mész, cement kedvező áron „TRANSILVANIA” cégnél, és feltételek mellett kapható Calea Radnei 10. ☎ Telefon: 612.

Forradalom a tiroli havasokban**Járhatalan hegycsúcsok között maroknyi csapatok várnak...**

Szemtől-szemben a horogkeresztes forradalommal. — Asszonyok, gyerekek, aggastyánok kaszákkal, kapákkal a kormánycsapatok ellen. — Ismeretlen részletek a „horogkeresztes szabadságharc”-ból

Az ágyuk elmémultak, elhallgatott a puskatüz a békés ausztriai havasokban, a hős kancellár pedig a véráztatta föld mélyén pihen, melynek függetlenségét védelmezte, de vajjon elmémultak, megsemmisültek-e azok a nagy és komoly problémák, amelyek a múlt héten még hatalmas felfordulással fenyegették az egész Európát? Minden bizonytal nem!

Maroknyi csapatok, elszánt emberek húzódtak fel a járhatatlan hegycsúcsok sziklái közé, csak a megfelelő alkalomra várva, hogy ismét kezükbe vegyék a fegyvert

és harcot kezdenek a nagy német egyesülésért. Nincsen az a rendőrség, amely nyomukra akadna és az igazgat megvallva, nem is szívesen vállalkozik senki sem üldözésükre. A környék parasztjai, ha nyíltan nem is, de titokban annál inkább segítségükre vannak és az éjszaka leple alatt élelmiszert és ruhát juttatnak hozzájuk. Minden családnak van valakije, akit gyászol, sok helyen apa, fiu, testvér, vagy vőlegény maradt ott fenn valahol a fenyvesekben a „nagy cél”-ért. Az emberekben valami megmagyarázhatatlan elszántság és lelkesedés tombol még most is és sokan a régi napoleoni szabadságharcokhoz hasonlítják a mai időket.

A tiroliak véres harcai

Éppen Tirolban jártam a sorsdöntő órákban, amikor kattogni kezdtek a puskák. Fenn, a menedékházban csak a rádió értesültünk az eseményekről, de személyesen csak később kerültünk azok középpontjába. A Schutzhaus vezetője egy jól megtermett tiroli, a háboru egyik legszebben dekorált császárvadásza, amikor meghallotta, hogy kitört a felkelés, fiával, a tizenhét éves Franzl-val, maga is fegyvert ragadott. A menedékházban egészen egyedül maradtam és messzelátóval figyeltem az eseményeket. Aggastyánok, asszonyok és gyermekek, kapákkal, kaszákkal felfegyverkezve küzdöttek egymás mellett és mintha csak Luis Tenker gyönyörű filmje, a Severin kapitány kelt volna életre a szűk tiroli havasok között. A férfiak hatalmas sulyu szálfákat döngettek ki az erdőből és

azokat gördítették alá az országuton felfejlődő katonaságra.

A rettenetes porfelhőben állandóan kelepelték a gépfegyverek, gyermekek és asszonyok sikoltoztak. Egy óra múlva a felkelők győztek és visszaverték a kormánycsapatokat. Az első éjjel nem nagyon aludtunk, alulról egyre szölkáltak a gépfegyverek és sok sebesültet is hoztak. Két napig tartott ez a pokoli színjáték, mikor este véresen, csapzottan beállított Hans.

Sebesülése lehetett, mert erősen vérzett, felesége kétségbeesetten siránkozott:

— Hans... Hans... Mi lesz ebből?... A kancellárt is meggyilkolták... Mi lesz ebből?... Um Gottes Willen... Meg aztán a Franzl... Hol hagyta a Franzl?...

Még aznap este megjött a Franzl is. Igaz, hogy nem a maga lábán, két tépittingü, véres parasztleány hozta egy hirtelenében összetákoltsaroglyán, de már nem volt benne élet.

Másnap bevonultak a kormánycsapatok. Hans eltűnt még az éjjel és csak egy hét múlva találkoztam vele fenn a hegyek között. Karja fel volt kötve, maga is nagyon rossz bőrben volt. Nem szól semmit, csak int, hogy kövessem. Ugy érzem, érdekes dolgokat fogok látni. Egy félóra múlva egy kis fennsíkra érkezünk. Idefent semmi sem emlékeztet arra, a nagy harcra, ami odalenn a völgyekben tombolt. Békésen tehenek legelésznek, az erdő szélén álló kis kunyhó felé megyünk. Hans hártat kopog, mire kitárul az ajtó, két jól megtermett tiroli legény áll előttem. Az egyiknek alaposan be van kötve a karja és a feje, a másik is erősen lerongyolt. A kunyhóban szalma, hátizsák, két puská és egy tépett horogkeresztes zászló. Idegenkedve néznek rám.

— Idegen... Újságíró... Na Sept?... Főztél valamit?... Knödel?... Aber das is' fein...

Lassan enged a feszült hangulat. Hamarosan megtudom, hogy kik az ittülők. Az egyiknek az apját még az első nap agyonkörték, a házat felgyújtották és menekülni volt kénytelen, a másikban egy híres sibajnokot ismertem fel a kötések alatt, akivel a tavalyi Sibajnokságon ismerkedtem össze.

Egy kis harcos sirja...

— Na... Nem hitte volna, hogy így találkozzunk?... Was?... De azért nem baj... Igaz, hogy vereséget szenvedtünk, de majd meglátjuk, mi lesz a végén. A Dollfuss... Der kleine Dollfuss...

— Mit akar?... Ő volt a legnagyobb.

— Igen... Jó ember volt. Nagyon... Kár is érte és most a kis családjával gyászolják. Nem is akartunk mi ilyen. Isten nyugosztalja... De nagy ember?... A Führer nagyobb, talán a legnagyobb... Ő majd megmutatja a helyes utat... Nincs senkinek sem joga megtiltani a német nép egyesülését. A német faj nem ismerhet határokat egymás között. És meglátssa, igazunk lesz...

Hans int, hogy menjünk. Elkísér egy darabon, mert biztosabb. A két legény felemelt karral üdvözlöl és komoran cseng a Heil Hitler. A kiméletet és akadályokat nem ismerő hitleri propaganda itt eredményes munkát végzett. És ez a propaganda ma is a legna-

A napfürdő arnyoldala

Milyen gyakran kellett egy vidáman eltöltött napsugaras napot tiszta fejjel megfizetnünk. A jövőben óvatosabban leszünk. Már az első jeleknél PYRAMIDON-tablettát szedünk. Így gondatlanul élvezhetjük napfürdőt.

Minden tablettán rajta van a BAYER kereszt!

Pyramidon TABLETTAK

gyobb erővel folyik. Az Anschlussról való lemondás pedig olyan politikai fogás volt Hitleről, amelyet senki sem hisz, de tudomásul kell venni, mert így kívánja a magas diplomácia.

Ismét lefelé megyünk; Hans hirtelen megtorpan egy hatalmas fenyő alatt. Mikor azt hiszi nem látom, letörül titokban egy könnyet a fa törzsén egy horogkereszt és egy apró táblán nehéz paraszti betűkkel:

MEIN FRANZL,
gestorben für die Freiheit.
Juli, 1934.

STODOLNI DEZSŐ.

FILM KÖZLÖNY**Mai leányok**

(Bemutató a Corso-mozgóban)

Ezerkilencszázharmencégy... Három moder fiatal leány, akik egész éven át Berlinben komoly munkával készülnek az életbe, egy gyönyörű fehér yachton a „Synnöwen” pihenik ki a tanulások fázisradalmait. Alig pár nap választja el a leányokat a szabadság lejárattól, amikor váratlan esemény történik. Közvetlen vitorlásuk előtt repülő zuhant a tengerbe. A bátor Synnöwe csónakba ugrik a percek alatt megmenti az életnek Uddet (Victor Kova) a pilotát. Természetesen szerelem fejlődik ki a két fiatal teremts között és ezer sportkalandon keresztül, gyönyörű vitorlás renihléssel eveznek a házasság nyugodt révébe. A film a gleichschaltolt német filmgyártás kezdő terméke — megfogja nyerni a közönség tetszését. Annyi fiatalosság, annyi sport és annyi hangulat van benne, hogy nagy sikerre számíthat.

Világ bajnoki boxmeccs

Sportbemutató az Urania-mozgóban

Nagy sikerrel fut az aradi Urania mozgóban Max Baer és Primo Carnera közötti boxmeccsről felvett hangos film. Az alig egy hónappal ezelő Newyorkban megtartott világ bajnoki döntőn, mi ismeretes a zsidó származású amerikai Max Baer 180 centi magas boxoló nagy meglepetésre legyőzte a 202 centiméter magas olasz Primo Carnera az eddigi világ bajnokot. A mérkőzést óriási érdeklődés előzte meg és ennek tudható be, hogy nyomban a mérkőzés után a világ minden részébe széküldték a szenzációsan sikerült három felvonás felvételét, amelyek mind a 11 menetet élethűen adják vissza a nézőnek. A film nemcsak a sportberek között kelt nagy feltűnést, hanem mind mozilátogatót is érdekelhet. A sportkép után nagyszerű kísérműsort mutat be a mozgó.

LEGSZEBBEN MOS VASAL FÉNYEZ 3027 BUTTINGER TERÉZ
gözmösödája Arad, Str. Consistoriului 35

Ha bármilyen utlevélre vagy vizumra

van szüksége,

forduljon bizalommal az

„Amerika” utazási és vizumirodához,

ahol mindent a leggyorsabban és legolcsóbban intéznek el.

Társasutazásokról u. m.: a Chicagói vilákiállításra az „Európa”, „Bremen”, „Empres of Britain”, „Italia”, „Róma”, „Augustus” és „Conte di Savoia” gyorshajókkal, a Nordkapra és a Földközi tengerre, prospektusokkal mindenkinek díjmentesen és készséggel szolgálunk. — Most megjelent prospektus: 4 világváros: Páris, New-York, London, Berlin.

„Amerika” utazási és vizumiroda Arad, Str. Eminescu 3.

Vichy-Etat termékei

Vichy-Etat só
Vichy-Etat pasztillák
Vichy-Etat tabletták

Az ásványvizből kivont természetes só alkalikus viz készítésére. 2-3 pasztilla étkezés után megkönnyíti az emésztést. Az emésztés elősegítésére szolgáló szikviz otthoni elkészítésére.

Óvakodjunk az utánzatoktól és hamisítványoktól!
 Vezérképviselő: Philippe Finkelstein București, Strada Cămpineanu 20.

SPORT KÖZLÖNY**Befejezték a strand-ping-pong-bajnokságokat**

Csütörtökön fejeződtek be a strand ping-pong bajnokságok, amelyek során nagy meglepetésre Jakobovits nyerte a férfi egyes versenyt, a favorit Ponta előtt. A verseny eredményei a következők:

Férfi egyes I. osztály: 1. Jakobovits, 2. Ponta, 3. Stern, 4. Pollák.

Férfi egyes II. osztály: 1. Vajda, 2. Pilcz, 3. Junger és Prokopetz.

Férfi páros I. osztály: 1. Albert, Pap, 2. Vajda, Ferenczi, 3. Stern, Glanz.

Női egyes: 1. Berger Klári, 2. Lusztig Anni, 3. Goldmann Panni.

Kezdők versenye: 1. Macskási, 2. Prokopetz, 3. Greiner.

Gyermekverseny: 1. Kvit, 2. Lederer, 3. Kiss.

Egy-egy arányban döntetlenül áll a CAO—Hellas Camarasescu tennisz-kupaverseny

Farkas és Steiner nyertek egy-egy szinglét, a párosban két szettjük van az oradeaiaknak

Szombaton délután vette kezdetét a Camarasescu tennisz-kupameccsek során az oradeai CAO és a Hellas tenniszeseinek küzdelme, amelyből két szinglét bonyolítottak le, a párost pedig csak megkezdeni tudták, de befejezni nem. Egy-egy szinglét nyert a Hellas és a CAO, a párosban pedig két szettet nyertek az oradeaiak. A versenyt vasárnap délután 5 órai kezdettel folytatják, illetve akkor fejezik be a párost, majd lejátszák a két utolsó egyes mérkőzést. A mai meccsekről a beszámolóink a következők:

Farkas (Hellas) és Bleyer (CAO) állanak fel az első játékra és Farkas nagy fölényben játszva, biztosan győz. 4:1 után lead ugyan két gémet, de ezután már biztosan nyeri a két utolsót és ezzel az első szettet. A második szettben 2:0 után Bleyer csinál gémet, Farkas 3:1-re javít, de egy necctől elpattanó labdá-

val megint Bleyeré egy szerencsés gém. Farkas nyeri a szerváját, majd Bleyer csinál még egy lőfős gémet, de az utolsó kettőt ismét Farkas nyeri és ezzel a második szettet is 6:3 arányban fejezi be. A harmadik szettben az első gém Bleyeré, ezután Farkas ötöt csinál egymásután, majd Bleyer szőpit és Farkas harmadszor is győz, ezuttal 6:2-re.

Steiner, a legjobb oradeai mérkőzik ezután Botis dr. (Hellas) ellen és a játék úgy indul, hogy az autseider aradi meglepetést csinál. 3:1-re huz el dr. Botis, de ezután Steiner 5 gémjével a maga javára biztosítja az első szettet (6:3). A második szettben 4:0 után csinál Botis dr. egy gémet, végül is Steiner 6:1-re győz. A harmadik szettben előre szerzi Botis dr. az „Ehregémet”, ezt is 6:1 arányban nyeri a kitünő Steiner.

Most rövid pihenő után a párosra állnak

fel a játékosok: a Hellas részéről Farkas és Weininger dr., a CAO-t pedig Steiner és Bleyer képviselik. Az oradeaiak nagyobb öszszeszkokottságról tesznek tanúságot és 3:0-ra elhuznak. Farkas nagyszerű játéka most a Hellasnak szerez egy gémet, de öt gyusz után a CAO 4:2-re javít. Most „magas játék” után egy lőfős gémet csinál az aradi duo, de az utolsó két gém a vendégeké és ezzel az első szett is (6:3). A második szettben az első gémet a Hellas éri el, de a CAO egyenlít, sőt 2:1-re javít. Farkas ismét egalizál, sőt Weininger is beszáll pár jó labdával és 2:3 az arány. Ezután ismét a CAO jön fel és egymás után 4 gémet csinálva, a második szettet is megnyerték.

Staruinta - AMEFA-mérkőzés a vasárnapi fuiballprogram kiemelkedő eseménye

A vasárnapi Staruinta (Oradea)—AMEFA mérkőzés elé sportkörökben igen nagy érdeklődéssel tekintenek, mert az oradeai munkásklub vendégiátékai mindenkor jó sportot hoztak. Ezuttal is szép játékra van kilátás és az aradi csapat ezen a meccsen kívánja tisztázni, hogy milyen csapattal fog az őszi szezon folyamán szerepelni. Az előmérkőzések is nívósak: 2 óraker a két legjobb ifjúsági csapat: az SGA és az AMEFA csapnak össze, 4 óraker pedig az AMEFA kombinált együttese mérkőzik az ujonnan affiliált USA csapatával. A vasárnapi mérkőzések biróköldését alább adjuk:

Gloria-CFR-pálya: 14.00 óra: AMEFA ifjúsági—SGA ifjúsági, biró: Sasu. 16.00 óra: AMEFA kombinált—USA, biró: Braun, határ-biró: Fock. 18.00 óra: Staruinta (Oradea)—AMEFA, biró: Höhm, határ-birók: Oprita és Gábor.

Banatul-pálya: 17.30 óra: Banatul—Intelegerea, biró: Darázs, határ-biró: Ardelean J.

O Elhalasztották a Károly-kupa atlétikai versenyt. Az augusztus 11—12-re tervezett predeáli atlétikai verseny egy motorkerékpár-verseny miatt, egy heti halasztást szenved és augusztus 18—19-én kerül lebonyolításra. A versenyen Havaletz Péter is résztvesz.

O Törpe-villámturna Aradon. A Hakoah és CAA együttesen rendeznek jövő vasárnap a CAA-pályán egy villámturnát, törpe csapatok részére, amelyen előreláthatólag valamennyi törpe-együttes részt fog venni. Nevezések kedden, augusztus 14-én adhatók le a szövetségi helyiségben, ahol egyszersmind a sorsolásokat is megejtik.

O A Ripensia Bradon. A timisoarai csapat vasárnap Bradon vendégszerepel és ellenfele a megerősített Mica 12 Apostol-bánya csapata lesz. A bánya-csapatban az aradi Szabó és Valentir is játszanak.

AUG. 21-RE ENGEDÉLYEZTÉK A BUDA-PEST-BÉCSI SPORTVONAT INDULÁSÁT.

Rendezzi a Központi Bank és Menetjegyiroda

Résztvételi díj:

OTNAPI

pesti tartózkodás esetén, visszaindulás augusztus 15-én

utlevél nélkül 1350.—
 egyéni utlevéllel 1025.—

NYOLC NAPI

tartózkodásnál, visszaindulás augusztus 19-én

utlevél nélkül Budapestre 1100.—
 egyéni utlevéllel Budapestre 775.—
 utlevél nélkül Bécsbe — 2190.—
 egyéni utlevéllel Bécsbe 1870.—

Utlevél nélküli utasok szükséges okmányai: 1. Allampolgársági bizonyítvány. 2. Személyazonossági igazolvány. 3. Fértiaknál 20—50 éves korig a Cercul de Recrutare engedélye. 4. Három darab fénykép. 5. Férjes nőknél házasságlevél és férji beleegyezés. 6. Kiskorúaknál szülői beleegyezés.

Jelentkezni lehet aug. 15-ig Sándor Ferenc (Europa) menetjegyirodájában.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Aradon megkezdődött az ez év április elsejéig fennállott összes állami tartozások kompenzációs eljárása

A pénzügyigazgatóság hivatalos tájékoztatója

Lapunk e hó 5-iki, vasárnapi számában közölük, hogy a pénzügyminiszterium megengedi az összes adók kompenzációját az 1934. április 1-ig fennállott összes állami tartozásokra és követelésekre. Mint akkor jelentettük, a kompenzációhoz szükséges hivatalos lírapapokat mult vasárnapig még nem kapta meg az aradi pénzügyigazgatóság, tehát: mostanig nem fogadhatott el kompenzációs bejelentéseket. A szükséges nyomtatványok tegnap, szombaton megérkeztek Aradra és azok a pénzügyigazgatósági palota I. emelet 19-20. sz. hivatali helyiségeiben szerezhetők be. A pénzügyigazgatóság lapunk után az alábbi pontos adatokat közli az adókompenzáció gyors lebonyolítása céljából:

— Mindazok a vállalatok, kereskedelmi és ipari cégek, magánosok stb., akiknek az állammal szemben követelésük vagy 1934. április 1-ig esedékessé vált tartozásuk van, igénybevehetik a bonnélküli kompenzációs engedélyt. Rendelkezniük kell azonban olyan okiratokkal (be nem váltott állami fizetési utalvánnyal stb.), amelyek igazolják, hogy az államkincstárral szemben milyen összegű követelésük áll fenn. Természetesen azt is bizonyítaniuk kell, hogy mennyi adóval tartoznak, tehát milyen összegű kompenzációt akarnak lebonyolítani. Ezek az adózók kérvényt kötelesek benyújtani az illetékes állami adóhivatalhoz aziránt, hogy állítson ki a hivatalos blankettán bizonyítványt, amelyen pontosan feltünteti az adózónak az állammal szemben fennálló tartozását. Az illetők a pénzügyigazgatóság I. emelet 19-20. sz. szobájában beszerzendő hivatalos kérvény-írlapot két példányban kitöltik és ahhoz mellékelik úgy az adóhivatal bizonyítványát, mint a tulajdonukban levő, a követelésükről szóló fentemlített okiratokat. Szabályszerűen felbélyegzik a kérvény első példányát, de a második bélyegmentes. A kérvényt a pénzügyigazgatóság iktatóhivatalához kell benyújtani és az adózó a kérvény egyik példányát visszakapja, a másikat pedig a pénzügyigazgatóság hivatalból felterjeszti a bucaresti-i Amortizációs Pénztárhoz.

Akiknek követelésük nagyobb mint adótartozásuk, azok az Amortizációs Pénztártól rendes adóbontot kapnak a fennmaradó követelésük ellenértékéül.

Ha az adófizető állami tartozása nagyobb, mint az államkincstárral szemben való követelése, a különbözetet készpénzzel, vagy adóbonnal egyenlítheti ki. Hogy már a kézben levő, a mult év őszén forgalomba került adóbonokkal is lehet-e a fenti kompenzációt keresztülvenni, arról a pénzügyminiszterium most kiadott rendelete semmiféle tartalmaz. Akiknek a fenti évekre semmi kompenzálató adótartozásuk nincs, az állammal szemben fennálló követelések erejéig rendes adóbonokat

kérhetnek, a régi formájú kérvényblanketta felhasználásával.

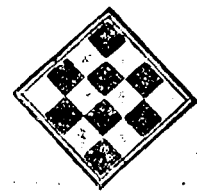
Egyébként az Amortizációs Pénztár az ügylet lebonyolításáról speciális adókompenzációs bont küld az adózónak, aki azt a pénzügyigazgatóság útján kapja meg.

= Bulgáriában az adókból kártalanítják a konverzió miatt károsult hitelezőket. Szófiából Bucurestibe érkezett megbízható jelentés szerint a kormány most megváltoztatta a mult év decemberében életbeléptetett konverziós törvényt, mert az nem érte el a kívánt célt. Az új kormányintézkedés a 300 ezer lévőig terjedő adósságoknál az alábbi leszállításokat rendeli el: 20 százalék engedély a kereskedelmi adósságoknál, 30 százaléknál az iparosoknál és 40 százalék a földműveseknél. Az új tervezet elősegíti a magánegyezség kötést is. A hitelezők veszteségeit az állami amortizációs pénztár fedezi, amelynek részére a kormány az adókból egyelőre 220 millió lévő engedélyt.

= A fűrészáru exportörök elégedetlenek a németországi árucere feltételekkel. Bucurestiből jelentik: A Gyáriparosok Országos Szövetségének intervenciójára tudvalevőleg a fűrészáru exportörök az árucere prémiumon kívül még öt százalékos hivatalos prémiumot is kapnak a Lengyel- és Csehországgal, Ausztriával s az amerikai Egyesült-Államokkal májusban megkötött speciális egyezmény alapján. A fenti országokkal ugyan is kompenzációs alapon bonyolódik le a kereskedelmi forgalom. Speciálisan a Németországgal fennálló magánkompenzációs prémiuma 18 százalékról 6 százalékra esett és emiatt lehetetlenné vált a fának Németországba való exportja. A Gyáriparosok Országos Szövetsége emiatt most eljárat a Nemzeti Export hivatalban s kérte, hogy emelje fel a fűrészáru exportörök számára a kiviteli prémiumot s az olyan magas legyen, mintha azokra az országokra szólna, amelyekkel szemben kereskedelmi mérlegünk aktív.

= Nemzetközi mintavásár Zágrábban. Szeptember 1. és 10-ike között tartják Zágrábban a XXII-ik nemzetközi árumintavásárt.

= Fontos újítás a kompenzációs engedélyek felhasználásában. Bucurestiből jelentik: Tudvalevőleg mostanig csak az olyan lejárt kompenzációs engedélyeket hosszabbította meg a kormány, amely azokra az országokra vonatkozott, amelyekkel szemben passzív volt a kereskedelmi mérlegünk. A legújabb kormányrendelet szerint azonban október 1-ig érvényben maradnak az olyan kompenzációs engedélyek is, amelyek azokra az országokra szólnak, amelyekkel szemben kereskedelmi mérlegünk aktív. A kormány utasítása alapján a Banca National-tól értesítést fognak kapni azok a cégek, amelyeknek a fenti államokra szóló kompenzációs engedélyük van — többek között Franciaországra, Hollandiára és Angliára — hogy az engedély érvénye október 1-ig marad érvényben. A bucaresti-i sajtó ezt a rendelkezést elítélő kommentárral kíséri, mert ezáltal több cég igen előnyös helyzetbe jut.

Gütermann-féle varró- és gomblyukselyem

A varróselyem előnye, hogy egyenlőértékű a nyersselyemmel.

A varróselyem tiszta selyemből készül.

A varróselyem szintartó.

A varróselyem ellentállazidónek

A varróselyem fénye természetes

A varróselyem több mint 600 féle színben készül.

A varróselyem olesó.

A varróselyem puha, elasztikus és a varrásnál alkalmazkodik a ruhadarabhoz.

A varróselyem felhasználásánál a szemek nem szakadnak el.

A gyapju vagy selyemszövetek festésénél a varrás csak akkor kapja meg az ujszint, ha gépselymet alkalmazunk. Figyeljen jól tehát, hogy ruhája mivel lesz megvarrva. Ne takarékoskodjon a varrásnál. 450

A varróselyemnek nincs párja.

Használjon tehát Gütermann varróselymet, az a legjobb Gütermann & Co. S. A. Románia, Bucuresti.

Neheztelő átiratot küldött Bucurestibe a londoni gabonaexport-szindikátus elnöksége

„Felháborító, hogy szakértelem nélkül intervenció vásárlások történnék”, — írják az angol gabonakereskedők

Bucurestiből jelentik: A román gabonaexportörök szindikátusa szoros összeköttetést tart fenn a különböző országok gabonakereskedelmi szindikátusaival, amelyekkel legutóbb is közölte az itteni terméklátásokat és a gabonapiac eseményeit. Természetesen referált a néhány héttel ezelőtt megindult hivatalos gabonaintervenció vásárlásokról is. A londoni gabonakereskedők szövetsége tegnap hosszú válaszban reilektált a bucaresti-i átiratra és közli, hogy az árpa és a rozstermés világszerte gyenge és ezért a mult évi termésből visszamaradt búzával kell pótolni a hiányt.

— Felháborodással értesülünk arról, hogy a gabonapiacra olyanok is folytatnak vásárlásokat, akiknek nincs kellő szakértelmük. Mi is örömmel fogadnánk a gabona áremelkedését ha az úgy a kereskedők, mint a termelők érdekeit egyaránt kielégítené. Elítéljük a buza árával szemben bevezetett nemzetközi ellenőrzési rendszert, mert az nem hozhat jó eredményeket. — írják a londoni gabonakereskedők bucaresti-i kollégáiknak.

= Egyelőre csak borszeszt használhatnak az ecetgyárosok. A szeszmonopol vezérigazgatósága az alábbi határozatot közli: Az 1932. évi monopóli törvény előírja, hogy ecetgyártáshoz elsősorban borszeszt használandó és mivel az ideai bortermés előreláthatólag igen jó lesz, tehát egyelőre az ecetgyárak csak borszeszből állíthatják elő az ecetet. Ez az intézkedés mindaddig marad érvényben, amíg a szeszmonopol igazgatósága új rendeletet nem bocsájt ki.

Olasz hajókkal a Földközi tengeren!

Ha nem tud dönteni nyári szabadsága ügyében: kérjen információkat azoktól, akik utaztak már a modern olasz luxus-hajókon!

VULCANIA (34.000 tonna, első és turista osztály) 28. aug.—13. szept., utirány: Genova—Cannes—Ajaccio—Nápoly—Capri—Port Said—Háifa—Rodi—Athén—Ragusa—Trieste, mindenütt kiszállásokkal. Minimál-ár 12.200.— Lei.

OCEANIA (20.000 tonna, classe unique) 30. aug.—12. szept., utirány: Trieste—Athén—Iszambul—Yalta (Krim-i félsziget)—Odessza—Varna—Rodi—Cattaro—Trieste, mindenütt kiszállásokkal. Minimál-ár 12.200.— Lei.

Információk, prospektusok, beiratkozások aug. 20-ig:

a WAGONS-LITS // COOK irodában

Trombitás-pensio BALATONLELLE.

A Balaton partján.

2400 m² öles parkkal. — Saját strand a házban.

Szobák, folyó hideg-meleg vízzel, naponta

4-szeri bőséges étkezéssel főszezonban

személyenként 7—9 pengőig. Elő és utó-

szezonban személyenként 5—6 pengő.

Gyermekeknek 50% kedvezmény.

10 napi tartózkodás után 60% vasuti kedvezmény. Több személy után árkedvez-

mény. — Bővebbet: 424

Trombitás-pensio Balatonlelle.

Tizenhét millió lejt

törölt a pénzügyminiszter az aradiak adóhátralékából

A múlt vasárnap Timisoarán tartott minisztertanács fontos speciális aradi adóügyben is döntött, amelyről az alábbiakat közöljük: Az aradi állami adóhivatalok 1923-tól 1928. január 1-ig kivett és behajthatatlanná vált adókról is állandó nyilvántartást vezetnek. A sokmillió lej adókövetelés aktív hátralékként szerepel és számtalan sürgető miniszteri leirat tette kötelezővé azoknak inkasszállását.

Már pedig hivatalos megállapítás szerint, az említett éveken olyan magas adókat vetettek ki, hogy azoknak teljes behajtása lehetetlenné vált.

Különbösen is a jelzett időben igen sok adózó teljesen tönkrement, vagy ismeretlen helyre költözött, sokan meghaltak közülük, tehát a kincstár nem bírta a kiünneveségeket inkasszálni. A pénzügyigazgatóság többször kérte a miniszteriumot, hogy törölje ezeket a behajthatatlan adókat, de a kérelmet nem teljesítették. Groza János dr. prefektus és Marcus Mihály dr. aradi országgyűlési képviselő vasárnap a kormány timisoarai látogatása alkalmával intervenciáltak és ennek eredményeképpen a pénzügyminiszterium az aradi adóhátralékokból tőbb mint 17 millió lejt töröltetett. Az első körületben 6 millió lejt, a másodikban 9 millió lejt, a harmadikban pedig 2 millió 341 ezer lejt törölését rendelte el.

— Aradi birtokesere. Özv. Hajas Mihályné eladta a gaji Uj-ucca 40. számú házat 16.000 lejtért Dávid János és nejének. — Zelenák Rozália eladta a gaji Str. Trib. Corches 63—16. számú házat 36.000 lejtért Illin Péter és nejének. — Kollár Jánosné eladta a Szent Pál diüllőbéli 1 hold 960 négyszögöles szántót 20.000 lejtért Nédicsin Ivánnak. — Ifj. Figus Adolf eladta a Str. Gen. Coanda 5. számú házat 160.000 lejtért Nante Gyulának. — Suciu Jánosné és tsa eladták a Bul. Reg Carol I. 47a szám alatti egy 92 négyszögöles telket százhatvan ezer lejtért Madár Géza és nejének. — Eck János és neje eladták a libás diüllőbéli 170 négyszögöles telket 8000 lejtért Farkas Józsefnek. — Adamcsok Gáspár és neje eladták a Calea Victoriei 48. számú 167 négyszögöles telket 15.000 lejtért Jac Adélnak. — Simionescu Iancuné eladta a Calea Ardealului 10. számú házat 680.000 lejtért dr. Olariu Terentiuinak. — Iovanov György és neje eladták a zimándi diüllőbéli 213 négyszögöles telket 21.000 lejtért Tutovics Radu és nejének. — Szeri Ferenc és neje eladták a Rozer diüllőbéli 200 négyszögöles telket 33.000 lejtért Tauber Jánosnak. — Horváth Ella és Blanka eladták a Boulevard Regele Carol I. 2. számú 154 négyszögöles telket 45.00 lejtért Virák Kálmán és nejének. — Kamenszki Béla és társai eladták a Str. Romanului 5. számú házat 280.000 lejtért Szabó György és nejének. — Az Arad megyei Takarékpénztár R. T. eladta a Str. Veche régi 6. számú házat 230.000 lejtért Baner Cecilia és Fodor Dezsőnek. — Özv. Deák Ávrámné eladta a volt Csorda-ucca 42. számú házat 16.500 lejtért Anghel György és nejének. — Tomescu Todorné eladta a zimándi diüllőbéli 300 négyszögöles telket 37.000 lejtért Tomescu Juliának.

Olcsó lesz bucaresti tartózkodása,

ha elutazása előtt

„Europa“-hotel és étterem- szelvényfüzetet vásárol.

Szobák elsőrendű szállodákban, reggeli, ebéd és vacsora szabad választás szerint a legjobb bukaresti vendéglőkben. — Az árakban az összes borralalok bennfoglaltatnak.

Szelvényfüzetek kaphatók:

**a Sándor (EUROPA)
hivatalos menetjegyirodában**

Bulev. Regina Maria 10.

A megyei prefekturával szemben.

CONSUM tagok készpénzáron 6 havi részletre vehetnek részt.

Az aradi pénzügyigazgatóság júliusi bevételei megközelítik a 36 millió lejt

Az ezévi júliusi adóbehajtás ugyanolyan jó, mint a múlt évben volt

Két héttel ezelőtt hoztuk nyilvánosságra a pénzügyminiszter rendkívül szigorú leiratát, amelyben erélyesebb adóbehajtásra utasította az aradi pénzügyigazgatóságot azért, mert a hivatalos megállapítás szerint 192 millió lejt ezévi egyenesadóra április, május és június hónapokban mindössze 12 millió lejt folyt be.

Az aradi pénzügyigazgatóság tegnap fejezte be az ez év júliusi bevételeiről szóló kimutatását, amelyből kiderül, hogy júliusban már ugyanolyan kedvező volt az adóinkasszó, mint a múlt év júliusában.

A tavalyi és az idei júliusi állami bevételekről szóló kimutatás adatai a következők: Az 1934—35. évi költségvetésre egyenesadóból befolyt 6 millió 258 ezer lejt (tavaly 6 millió 325 ezer lejt), vámbevétel 4 millió 226 ezer lejt (tavaly 5 millió 463 ezer lejt), italadó egymillió

302 ezer lejt (egymillió 290 ezer lejt), más forgasztási adó 7 millió 791 ezer lejt (5 millió 232 ezer lejt), forgalmi és luxusadó 4 millió 162 ezer lejt (6 millió 801 ezer lejt), látványossági adó 70 ezer lejt (143 ezer lejt), ingatlan-átírási, bélyeg- és jogilleték 4 millió 113 ezer lejt (4 millió 425 ezer lejt), adóközvetítő 2 millió 215 ezer lejt (egymillió 683 ezer lejt). Utadó 1934—35. évre 834 ezer lejt (tavaly 684 ezer lejt), a hátralékokból 1931-ig 187 ezer lejt, 1932—33-ra 289 ezer lejt folyt be.

A fenti, tehát a folyó adóévrre szóló bevételeken kívül az alábbi összegeket a hátralékokból hajtották be az adóhivatalok: egyenesadó 1931-ig bezárólag 718 ezer lejt, 1932—33. évre 863 ezer lejt, adóközvetítő hátralékokból 1931-ig fennállott tartozásokra 240 ezer lejt, 1932—33. évekre 515 ezer lejt. Az évi júliusi bevételek összege csaknem 36 millió lejt.

Katasztrófális méreteket öltött szérumhiány miatt az aradi sertésvész

A megye huszonkilenc községében sikerült megfékezni a veszedelmes járvány továbbterjedését. — Felépett a lépfene is. — Segíteni kell az aradi szérumhiányon!

A sertésvész kérdése komoly problémává nőtt nemcsak Aradváros, hanem Arad megye területén is. Ma már kétségtelenül megállapítható, hogy a város területén a helyzet napról-napra csak rosszabbodik, mert, bármily hihetetlenül is hangozzék, az állategészségügyi hatóságoknak még megközelítőleg sem áll elég mennyiségű szérum a rendelkezésére és így Micalacán, a Perneavában, Gájban és Ségában, sőt már a város belsőbb részein is

százszámra hullanak el a sertések,

egyik napról a másikra téve semmivé a családok téli élelmiszerezellátásának nehezen megszerzett biztosítékait. Amint már hírhirdült, a város egészségügyi ügyosztálya 15.000 lejtért vásárolt szérumot a sertésvész ellen. Ez a mennyiség azonban már napok óta teljesen elfogyott és nincs rá semmiféle anyagi fedezet, hogy azt a mennyiséget, amelyre szükség van, tehát az eddig felhasznált mennyiségnek legalább is a harmincszorosát, elő lehetne teremteni valahonnan! A helyzetet még az időjárás is csak súlyosítja, mert a kánikula új hőhullámot kapott, amely a sertésvészt csak terjedőképesebbé teszi. Ilyen körülmények között egyáltalán nem kell különös próféta tehetség ahhoz, hogy Aradon a sertéshusárak katasztrófális emelkedésével kelljen számolni.

A megye területén a helyzet lényegesen jobb. A megyei állategészségügyi hatóság az aradi, a pecicai, a sirai, az ineuai, a sibisi, a radnai, a barzavai és a chisineui járásokban állapította meg már hetekkel ezelőtt a sertésvész nagyarányú fellépését, sőt azt is megállapította, hogy lépfenes megbetegedések is előfordultak az állatállományban. Huszonkilenc arad megyei község sertésállományát kellett a legmondosabb zárlat alá venni, hogy remélhetőleg lehessen a baj lokalizálását. Martha Sándor dr. megyei főállatorvos hivatalos jelentése szerint a megyében azonban sikerült megfékezni a pusztító kór továbbterjedését, mert a megyei állategészségügyi hatóságoknak volt megfelelő mennyiségű szérum-készletük és a fertőzött porták állatállományát be-

oltották. Vajjon nem lehetne arról szó, hogy a városi egészségügyi hatóság szérumért a megyei egészségügyi hatósághoz fordulhasson? Mindenesre megnyugvással kell regisztrálnunk a megyei állategészségügyi hivatal jelentése nyomán, hogy

a megye területén szünőben van a sertésveszedelem

és eredményesen vették fel a harcot a szörványos lépfenes esetekkel szemben is.

— Letűjték Bacurestiben a városi beruházási kölcsön tervét. Amint az Aradi Közlöny olvasói előtt ismeretes, Aradváros vezetősége egy többmillió lejes kölcsön igénybevételével kívánta rendezni első sorban is a városi mozis adósságainak ügyét és ezért felhatalmazást kért közvetlen uton a belügyminiszteriumtól, hogy mint interimbizottság, egy későbbi választott városi tanács utólagos jóváhagyása mellett, kölcsöntárgyalásokat kezdeményezhessen. Szombaton értesítés érkezett a városvezetőséghez, amely hírhirdet, hogy a belügyminiszterium nem járul hozzá a városvezetőség kölcsönfelvételi terveéhez és a takarékoság jelszavára való hivatkozással megtagadta hozzájárulását a felvetett tervhez.

PÖSTYÉN

A VILÁG RHEUMAFURDOJE

a festői Vág-völgyben. A legtekintélyesebb fürdőberendezésekkel, egyszerű termálstrandfürdővel. Napfürdők, torna, tennisz, golf, vadászat, halászat. A legjobb társaság találkozóhelye.

Felvilágosítások (devizamegszerzése ügyében is)

Mg. Ph. L. Singer Timisoara, Str. Saguna Nr. 8. 424

Aradiak PESTEN a

METROPOLBA szállnak

VII., Rákóczi-ut 58.

308

150 szoba, hideg-meleg folyóvízzel, telefon, rádió, központi fűtés és osengő nélküli elektromos fényjelzősekkel. Patinásnirú kiváló konyha. Valódi erdélyi különlegességek. A Sörözőben a rádóból közismert Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál. A grönnyörü új tükörben táncos vacsorák, Pityo jazz-band. Modern kávéház, 6 telefonfülkével.

Szobák P. 4.—tól.

Teljes penzió P. 9.—tól.

